

Perforatie in carcinoïd en goblet cell carcinoïd van de appendix: invloed op prognose?

Ariana Madani^{1,2}; Jarmila van der Bilt¹; Esther Consten³; Menno Vriens¹; Inne Borel Rinkes¹;

INTRODUCTIE

Carcinoïden zijn de meest voorkomende maligniteiten van de appendix en worden meestal bij toeval aangetroffen tijdens appendectomieën. Perforatie treedt op bij 10-20% van de patiënten met appendicitis. Er is echter nog geen richtlijn voor het behandelen van carcinoïden van de appendix met een perforatie. Het doel van deze systematische review was een mogelijke relatie tussen perforatie van de appendix bij het klassieke carcinoïd en goblet carcinoïd en prognose te onderzoeken, in het bijzonder het ontwikkelen van peritoneale metastasen.

METHODEN

Een systematische literatuur zoekvraag werd uitgevoerd om relevante artikelen te identificeren over klassieke carcinoïd en goblet cell carcinoïd van de appendix. Alle artikelen over carcinoïden waarin perforatie werd genoemd, werden geïncludeerd.

RESULTATEN

In totaal werden 23 artikelen over carcinoïd van de appendix met een geassocieerde perforatie geïncludeerd, perforatie werd echter in geen enkel artikel genoemd als mogelijk negatieve factor op recidief of prognose. Er werden geen peritoneale metastasen of overlijden beschreven in de 103 patiënten met klassiek carcinoïd en perforatie, alhoewel follow-up data vaak niet gespecificeerd of schaars was (Tabel 1). Van de 18 goblet cell carcinoïden met perforatie had één patiënt peritoneale metastasen en er waren twee tumor gerelateerde overlijden, alhoewel een duidelijke relatie met perforatie niet kon worden vastgesteld (Tabel 2).

Tabel 1 Studies naar klassieke carcinoïden met perforatie

Auteur	N totaal	N perforaties (%)	Overleving (%)	DDZI	Overleving in geperforeerde appendix (%)	DDZ in perforatie ¹
Barreto, 2012	8	2 (25%)	-	-	-	-
Boxberger, 2012	238	54 (25%)	100	0	100	0
Bucher, 2006	39	8 (21%)	95	1	-	-
Corpron, 1995	22	2 (9%)	95	0	-	-
Dall'Igna, 2005	14	2 (14%)	100	0	100	0
Doede, 2000	8	1 (13%)	100	0	100	0
Gouzi, 1993 ²	181	18 (10%)	94	2	-	-
Hatzipantelis, 2010	19	1 (5%)	100	0	100	0
Kulkarni, 2013	7	1 (14%)	100	0	100	0
Mathur, 2012	1	1	100	0	100	0
Oeconomopoulos, 1961	3	2 (67%)	-	-	-	-
Parkes, 1993	40	5 (8%)	97	0	-	-
Pelizzo, 2001	10	2 (20%)	100	0	100	0
Prommegger, 2002	36	2 (6%)	100	0	100	0
Stuhldreier, 2011	1	1	100	0	100	0
Volpe, 2009	1	1	100	0	100	0
Totaal	678	103 (16%)	99	3	100	0

¹ Goblet cell subtype niet apart beschreven

² In 6 patiënten was geen data betreffende klinische presentatie beschikbaar

³ In 5 patiënten was geen follow-up beschikbaar

Tabel 2 Studies naar goblet cell carcinoïden met perforatie

Auteur	N totaal	N perforaties (%)	Overleving (%)	DDZI	Overleving in geperforeerde appendix (%)	DDZ in perforatie ¹
Butler, 1994	9	-	56	4	-	-
Gordon, 2005	1	1	-	-	-	-
Kanthan, 2001	7	3 (43%)	57	3	33	1
Klein, 1979	3	2 (67%)	100	0	100	0
Lee, 2012	27	2 (7%)	71	8	-	-
Stancu, 2003	16	7 (70%) ³	88	2	100	0 ⁴
Toumpanakis, 2007	15	3 (20%)	80	3	67	1
Totaal	78	18 (20%)	75	16	75	2

CONCLUSIE

Het best beschikbare bewijs toont aan dat peritoneale metastasen bij het klassieke carcinoïd niet of nauwelijks voorkomt, dit suggereert dat perforatie geen invloed heeft op de prognose bij het klassieke carcinoïd van de appendix. Peritoneale metastasen komen veel vaker voor bij het goblet cell carcinoïd, maar een duidelijke relatie met perforatie blijft onduidelijk. Strikte follow-up wordt daarom aangeraden bij deze groep patiënten.